

VIDEO // Promo-LEX cheamă lumea la vot. Au lansat spotul: „Angajăm președinte!”

Promo-LEX a lansat primul spot video în cadrul campaniei de mobilizare a cetățenilor pentru participarea la alegerile președintelui din 30 octombrie 2016.

„Angajăm Președinte” este sloganul campaniei *Ieși la vot*, implementată de Promo-LEX pentru a contribui la antrenarea alegătorilor în procesul electoral și promovarea unui vot informat și conștient printre cetățeni.

În cadrul campaniei *Ieși la vot* din acest an, Promo-LEX desfășoară mai multe activități de informare a cetățenilor. De asemenea, Promo-LEX este partener în organizarea dezbaterilor electorale alături de postul public de televiziune Moldova 1 și Radioul Național.

Spotul este realizat în cadrul Programului „Democrație, Transparență și Responsabilitate”, program implementat de Asociația Promo-LEX cu sprijinul poporului american, prin intermediul Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Opiniile exprimate în spot aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al USAID și Guvernului SUA.

Sursa: deschide.md

Promo-LEX: 20 de cazuri de utilizare a resurselor administrative de către candidații la prezidențiale

Cel puțin 20 de cazuri de utilizare a resurselor administrative de către candidații la prezidențiale au fost înregistrate pe parcursul perioadei de monitorizare a Misiunii de Observare (M0) a Asociației Promo-LEX, de următorii concurenți electorali: Marian Lupu – 13 cazuri, Igor Dodon – 3 și Dumitru Ciubașenco, Inna Popenco, Iurie Leancă și Vasile Tarlev – câte un caz, a anunțat directorul de programe Promo-LEX, Pavel Postica, informează Politik.md.

Totodată, Misiunea a constatat un total de 10 cazuri de oferire a cadourilor cu tentă electorală. Potrivit analistei financiare a M0 Promo-LEX Cornelia Călin, cadouri electorale au fost oferite de Partidul Democrat din Moldova, în valoare de cel puțin 13 mii 949 de lei. Acestea au fost oferite sub formă de prosoape, televizor și sponsorizarea competițiilor sportive.

De asemenea, cadouri în valoare de cel puțin 15 mii de lei au fost oferite din partea Partidului Socialist, sub formă de echipamente sportive și înghețate. Astfel de încălcări au fost constatate și la Partidul Popular European, a mai menționat analista. În majoritatea cazurilor, cadourile au fost oferite de sărbători, de hram în anumite localități a precizat Pavel Postică.

Potrivit raportului M0, 32 de activități cu tentă electorală au fost constatate, atât de partidele politice, cât și de candidații care și-au anunțat intenția de a participa la alegerile din 30 octombrie. Monitorizarea a durat în perioada

14 septembrie – 4 octombrie 2016.

Sursa: politik.md

Ion Manole: Alegătorii din Transnistria nu pot vota conștient

Majoritatea locuitorilor din Transnistria, care participă la scrutinele organizate pe teritoriul controlat de autoritățile constituționale ale Republicii Moldova, de cele mai multe ori, nu votează conștient pentru că nu sunt informați. Declarația a fost făcută de către Ion Manole, președintele organizației „Promo-Lex, în cadrul emisiunii „Loc de dialog” de la postul public „Radio Moldova”, transmite IPN.



„Concurenții electorali nu au posibilitate să-și facă

publicitate în localitățile din stânga Nistrului, oamenii nu au acces la sursele de informație de la Chișinău și nu au cum să-și cunoască candidații. Tiraspolul ar trebui să accepte și concurenții electorali de la Chișinău, nu să permită să facă publicitate electorală doar cei din Moscova”, a declarat Manole.

Președintele „Promo-Lex” consideră că, prin blocarea accesului la informație, administrația de la Tiraspol încearcă să mențină regimul separatist. „Autoritățile de la Chișinău sunt tolerante. Îmi pare rău că locuitorii de acolo încă mai cred în promisiuni. Așa au crezut cândva că le vor transforma Transnistria într-o Elveție sovietică. În regiune situația se agravează, deoarece Moscova le alocă tot mai puțini bani după anexarea Crimeii și scăderea prețurilor la petrol”, a spus Manole.

Autoritățile de la Chișinău intenționează să organizeze mai multe secții de votare pentru locuitorii din stânga Nistrului la scrutinul prezidențial din 30 octombrie, însă doar în localitățile aflate sub jurisdicția Chișinăului.

Sursa: ipn.md

Promo-LEX: CEC l-a favorizat pe Marian Lupu; Candidații din partea PD, PL, PPEM și PSRM au folosit resurse

administrative pentru colectarea semnăturilor

Comisia Electorală Centrală l-a favorizat pe Marian Lupu atunci când l-a înregistrat pe 3 septembrie, în zi care nu era lucrătoare, drept candidat din partea Partidului Democrat pentru funcția de președinte. Este concluzia asociației Promo-LEX, care a remarcat că mai mulți candidați, și anume cei din partea PD, PL, PPEM și PSRM au folosit resurse administrative pentru a colecta semnături.

„În ziua de 3 septembrie 2016, CEC putea să activeze în vederea realizării sarcinilor, inclusiv să primească acte pentru înregistrarea grupurilor de inițiativă, dar nu și să înregistreze candidații la funcția de Președinte, deoarece în acest fel, indirect, a favorizat candidatul PD, Marian Lupu”, anunță experții de la Promo-LEX.

Totodată, observatorii Promo-LEX au sesizat cazuri care pot fi calificate drept utilizare a resurselor administrative în procesul de colectare a semnăturilor în favoarea a patru candidați desemnați: Marian Lupu (PDM), Mihai Ghimpu (PL), Iurie Leancă (PPEM) și Igor Dodon (PSRM).

„În acest sens, merită a fi evidențiat faptul că, grupul de inițiativă al candidatului Marian Lupu a colectat semnături în 311 localități conduse de primari ai PD, ceea ce constituie circa 75,12 % din totalul celor 414 localități în care au fost colectate semnături. În cel puțin două cazuri, colectarea semnăturilor în susținerea candidatului Marian Lupu s-a desfășurat în incinta autorităților și instituțiilor publice (primărie, școală, grădiniță)”, se arată în raportul realizat de analiștii

De asemenea, potrivit Promo-LEX, a fost constatată utilizarea resurselor administrative de către ministrul Mediului Valeriu

Munteanu, care a participat în timpul orelor de serviciu la recepționarea și depunerea listelor de subscripție pentru candidatul Mihai Ghimpu.

Observatorii au mai sesizat două cazuri de utilizare a funcției în procesul de depunere a listelor de subscripție în timpul programului de lucru: în susținerea candidatului PPEM Iurie Leancă de către vicepreședintele raionului Cantemir și în susținerea candidatului PSRM, Igor Dodon, de către doi asistenți sociali.

La capitolul raportării cheltuielilor trei grupuri de inițiativă care au prezentat la CEC listele de subscripție au declarat în rapoartele financiare totalizatoare cheltuieli mai mici decât cele estimate de Promo-LEX sau au depus declarații precum că nu au avut cheltuieli.

La fel, deși grupul de inițiativă în susținerea candidatului PD a declarat cheltuieli mai mari decât cele estimate de Misiunea de Observare a Alegerilor, a omis, însă, să reflecte în raportul totalizator cheltuieli estimate de minim 10599,60 lei pentru remunerarea membrilor grupului de inițiativă și a voluntarilor.

Ofițerul de presă al CEC, precum și reprezentanții PD și ai PPEM nu au fost de găsit pentru reacții, iar cei din PL și PSRM au respins acuzațiile la adresa lor. Pe de altă parte, ministrul Mediului, Valeriu Munteanu, a declarat că a recepționat și depus listele de subscripție pentru Mihai Ghimpu în timpul pauzei de prânz.

Raportul Misiunii Promo-LEX de Observare a Alegerilor Președintelui Republicii Moldova a fost realizat de 42 de observatori, în perioada 24 august – 13 septembrie.

Amintim că, la începutul săptămânii, liderii Partidului Platforma Demnitate și Adevăr au dat în judecată Comisia Electorală Centrală. Cererea a fost depusă la Curtea de Apel Chișinău. Conducerea PPDA cere anularea hotărârii instituției

prin care președintele PD, Marian Lupu, a fost înregistrat în cursa electorală pe motiv că decizia ar fi fost adoptată cu abateri.

Sursa: jurnal.md

Promo-LEX: Moldova nu are cadru legal pentru protecția persoanelor dispărute forțat

Asociația Promo-LEX a lansat un apel către guvernării R. Moldova cu privire la ratificarea Convenției privind dispariția forțată a persoanelor, fiind îngrijorată de soarta persoanelor dispărute în regiunea transnistreană și a rudelor acestora.



La 30 august, Asociația Promo-LEX cu ocazia Zilei Internaționale a persoanelor dispărute forțat marcată de către comunitatea

Organizației Națiunilor Unite cât și în contextul “conflictului nesoluționat pe teritoriul Moldovei, prezența trupelor ruse contrar angajamentelor internaționale, situației

geopolitice din regiune, angajamentelor Guvernului de a promova și garanta drepturile omului”, solicită autorităților constituționale de la Chișinău să “urgenteze procedura de ratificare a Convenției Internaționale cu privire la Protecția Tuturor Persoanelor contra Disparițiilor Forțate”, să “inițieze ajustarea legislației naționale în conformitate cu prevederile Convenției” și “să investigheze eficient toate cazurile de dispariții forțate care au avut loc pe teritoriul Republicii Moldova”.

“Republica Moldova a semnat Convenția la 6 februarie 2007, însă, nu a ratificat-o chiar dacă se confruntă cu astfel de probleme. Până în prezent, rudele celor peste 40 de persoane, dispărute forțat în timpul războiului de pe Nistru, nu cunosc circumstanțele dispariției acestora, persoanele vinovate nu au fost identificate și nici trase la răspundere, victimele nu au fost reabilitate, iar rudele suferă în continuare de tulburări emoționale”, scrie asociația Promo-LEX în apelul adresat Parlamentului și Guvernului Republicii Moldova.

Asociația Promo-LEX menționează că a înregistrat cazuri de dispariții forțate a persoanelor în regiunea transnistreană și în perioada urmată după conflictul armat din 1992, exemplu fiind cauza *Filin v. Republica Moldova și Federația Rusă*, examinată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

“Până recent, dosarele cu privire la persoanele dispărute erau examinate de o comisie specială din cadrul Comisiei Unificate de Control (CUC). Dosarele examinate de CUC cu privire la persoanele dispărute nu sunt publice. În prezent, Comisia nu cercetează astfel de dosare. Nu există informație publică și cu referire la procedurile penale (dacă au fost inițiate sau nu de Procuratură) și care este finalitatea acestora”, a adăugat asociația, potrivit sursei citate.

Anterior, Asociația Promo-LEX a atras atenția asupra ratificării Convenției, însă autoritățile au ignorat apelul în pofida faptului că ratificarea Convenției ONU cu privire la protecția tuturor persoanelor contra disparițiilor forțate a fost recomandată repetat și de către alți subiecți, printre

care Guvernul Austriei și acceptată de către Guvernul Republicii Moldova în cadrul Evaluării Periodice Universale, Ciclul I, Raportori speciali ONU, organizații neguvernamentale naționale și internaționale.

La 21 decembrie 2010, prin Rezoluția sa 65/209, Adunarea Generală a ONU și-a exprimat profunda îngrijorare în legătură cu creșterea numărului disparițiilor forțate sau involuntare în diferite regiuni ale lumii, inclusiv arestarea, detenția, răpirea, hărțuirea martorilor sau rudelor persoanelor care au dispărut.

Prin aceeași Rezoluție, Adunarea a încurajat statele să adopte și să ratifice Convenția internațională pentru protecția persoanelor contra disparițiilor forțate, adoptate la New York, la 20 decembrie 2006.

La 30 august 2015, Secretatul ONU, Ban Ki-moon a denunțat numărul alarmant de cazuri de dispariții forțate și a declarat că "interzicerea disparițiilor forțate trebuie să fie absolută". Convenția prevede o serie de garanții pentru victimele disparițiilor forțate și rudele apropiate. Totodată, aceasta impune statelor și obligații.

Sursa: epochtimes-romania.com

**Exerciții militare acvatice
în Nistru: Armata rusă din
Transnistria sfidează**

teritoriul R. Moldova



În cadrul exercițiilor militare comune ale unităților Grupului Operativ de Trupe Ruse și ale așa-

ziselor structuri de forță de la Tiraspol, care au simulat un atac împotriva R. Moldova, considerată de cei din regiune „inamic”, mai multe tancuri din Transnistria ar fi trecut râul Nistru pe sub apă.

Așa-zisul premier transnistrean, Pavel Prokudin, a participat la cel mai recent exercițiu militar din stânga Nistrului. Potrivit oficialului, „Republica Moldovenească Nistreană” ar fi amenințată militar de Republica Moldova și Ucraina, notează Deutsche Welle.

Mai mult decât atât, aceste aplicații militare nu ar fi fost coordonate cu Forțele de Menținere a Păcii, sau cu Comisia Unificată de Control de la Nistru.

În planul elaborat de Districtul Militar Sud-Vest al Federației Ruse se arată că militarii ruși din Transnistria ar fi realizat „aplicații de trecere a obstacolelor acvatică” pentru a bloca și a lichida presupuși „teroriști”.

Conform sursei citate, atașatul militar al Federației Ruse a

fost convocat de către ministrul Apărării al Republicii Moldova, Anatol Șalaru, pentru a da explicații. Acesta, însă, nu s-a prezentat, invocând probleme.

„Am invitat atașatul militar rus, însă a refuzat să vină făcând referire la niște probleme. El a fost invitat de mine, nu de cineva din Minister, iar atașatul militar rus aici trebuie să vină de câte ori îl chem eu, fiindcă el este atașat militar și lucrează cu Ministerul Apărării. El a refuzat să vină pentru că știa despre ce este vorba și nu avea niciun argument pentru asta”, a declarat Șalaru pentru Europa Liberă.

„Vom acționa mai departe așa cum cere legea țării noastre și așa cum consider eu că este corect să acționez. A fost o sfidare, în cazul de față au vrut să arate că ei sunt stăpâni în Transnistria și nu vor renunța. Dar deja e timpul să-și facă bagajele și să plece acasă”, a punctat ministrul moldovean al Apărării.

În acest context, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene (MAEIE) de la Chișinău consideră astfel de acțiuni în care sunt implicate forțe militare străine aflate ilegal pe teritoriul R. Moldova și subdiviziuni militare și paramilitare ale unei entități pseudostatale nerecunoscute de nimeni, ca fiind sfidătoare și inadmisibile.

„Judecând după declarațiile făcute de către unii oficiali în cadrul acestor exerciții militare, dar mai ales după modul în care acestea s-au desfășurat, inclusiv forțarea râului Nistru cu utilizarea tehnicii blindate, se poate conchide fără echivocuri că scopul real al acestora este altul decât cel declarat”, se arată într-un comunicat al Ministerului.

La acțiunile militare de pe Nistru au reacționat și reprezentanții societății civile, criticând reacția Ministerului de Externe, considerând-o a fi una timidă. Fostul ambasador al Republicii Moldova la Washington, Igor Munteanu, director executiv IDIS „Viitorul” a punctat că „pentru aceste

fapte, MAEIE ar trebui să suspende imediat viza de intrare pe teritoriul Republicii Moldova tuturor militarilor ruși, care au participat la aceste manevre ilegale, investigând statutul juridic al militarilor transnistreni implicați în aceste exerciții de forțare a Nistrului”.

Cu o reacție în acest sens ar fi trebuit să vină și președintele R. Moldova, Nicolae Timofti. În opinia lui Munteanu, șeful statului ar trebui „să retragă cetățenia Republicii Moldova oficialilor și militarilor transnistreni care au participat la aceste provocări militare”.

„Totodată, atașatul militar al Ambasadei Federației Ruse, mult prea ocupat ca să se înfățișeze la cererea Ministrului Apărării, ar trebui să fie declarat ‘persona non grata’ și rugat să părăsească Moldova în 24 de ore. Aceasta e ‘foaia de parcurs’ pe care sfidarea ordinii constituționale o cere autorităților responsabile la 25 ani de independență, nu discursuri sforăitoare și ghirlande de flori pe la busturile istorice”, a conchis Igor Munteanu.

Directorul executiv „Promo-Lex”, Ion Manole, a comentat pentru DW că „orice conflict militar înseamnă grave încălcări și abuzuri împotriva drepturilor omului. Din aceste considerente, exercițiile militare, efectuate cu grave încălcări ale normelor dreptului internațional și într-o zonă de conflict reprezintă în mod clar o sfidare la adresa păcii în regiune. Tancurile străine, într-o țară pe timp de pace, nu pot aduce prosperitate, dezvoltare sau drepturi respectate. O știm din experiența anului 1992”.

Sursa: epochtimes-romania.com

Moldova, după 25 de ani de Independență, arată ca o țară divizată. Ciclu IPN

La 25 de ani de Independență, Agenția de presă IPN „s-a autosesizat” să adune un portret a ceea ce constituie astăzi Republica Moldova. Pentru aceasta a provocat mai multă lume, inclusiv oameni de stat, politicieni, businessmeni, activiști civici, artiști, dar și persoane fără funcții și titluri, dar care au ce spune. Tabloul generic se numește: „Gânduri despre și pentru Moldova”.

Ion Manole, directorul Asociației pentru drepturile omului Promo-LEX: „Independența Republicii Moldova ar putea fi comparată cu un dar care nu a fost apreciat la justa sa valoare”.

După 25 de ani de Independență, Republica Moldova arată ca o țară divizată, atât în plan teritorial, cât și la nivel de cetățeni, notează Ion Manole. Societatea nu este consolidată, iar țara este divizată și geopolitic: 50% din populație este cu orientări pro-vestice și alte 50% – cu orientări pro-estice. Acest lucru nu poate ajuta nici la rezolvarea problemei transnistrene.

Cât privește relația Chișinăului cu Tiraspolul, nu este clară direcția în care se mișcă procesul de reglementare. Chișinăul nu este foarte ferm și nu poate veni cu propuneri foarte clare privind poziția sa, iar problemele interne dăunează și mai mult acestui proces. De acest lucru profită nu doar Tiraspolul sau Moscova, dar și anumiți actori internaționali, care văzând această incompetență a autorităților constituționale, insistă Chișinăul să accepte niște cedări pe care nu ar trebui să le facă.

Ion Manole regretă că drepturile omului nu se regăsesc nici pe

agenda Chișinăului, nici pe agenda actorilor internaționali care ar trebui să se preocupe de acestea. Regretul este cu atât mai mare, cu cât oamenii din stânga Nistrului, după 25 de ani de Independență, nu au acces la o justiție echitabilă, nu au acces către instituții credibile, legale și eficiente de apărare a drepturilor omului.

Cea mai mare realizare în acești 25 de ani a fost șansa de a apropia țara foarte mult de UE, o șansă care apare o dată la 100 de ani. Ion Manole spune că am avut această șansă, care se pare că se ruinează, și nu crede că vom avea o astfel de șansă în viitorul apropiat. Aceasta este și marea realizare, dar și marele eșec. Al doilea mare eșec e faptul că nu s-a reușit consolidarea societății și acest lucru este foarte grav și periculos pentru existența oricărui stat. În momentul în care există grupuri radicalizate, acest lucru nu poate să nu îngrijoreze.

Expertul menționează că cetățenilor le-ar putea reproșa că au avut prea multă încredere în politicieni, fără a le cere socoteala, fără a cere pedepsirea celor care se fac vinovați de anumite situații. Celor de la guvernare le reproșează că s-au gândit mai mult la buzunarul propriu, la interesele de grup și personale, nu la cele naționale și la cetățenii acestei țări.

În opinia lui Ion Manole, Republica Moldova nu este independentă și practic n-a fost niciodată, poate doar în primele zile, după care lucrurile au luat o altă întorsătură și totul a devenit foarte confuz. Țara nu-și controlează întregul teritoriu. Chiar și cetățenii au opțiuni geopolitice diferite, nu se simt bine ca cetățeni ai acestui stat.

Dacă un copil l-ar întreba de ce trebuie să se mândrească de faptul că este cetățean al acestei țări, Ion Manole i-ar spune să o facă deoarece țara mai are viitor. A avut și dânsul intenția de a pleca, dar nu a făcut-o și nu regretă, deoarece a încercat să schimbe lucrurile. Străinii îi caracterizează pe

moldoveni ca pe oameni calzi, primitivi, înțelegători, inteligenți. „Cred că probabil acesta este unicul punct forte – cetățenii noștri – și regret că aceștia pleacă din țară”, a spus Ion Manole.

Expertul își dorește ca Moldova să fie o țară cu o societate unită, tolerantă, în care autoritățile să respecte drepturile omului, iar oamenii să lupte pentru ele.

–

Ion Manole este expert în protecția drepturilor omului, director al Asociației Promo-LEX, specializat pe respectarea drepturilor omului în raioanele de est ale Republicii Moldova – regiunea transnistreană. Avocații asociației deseori reprezintă cetățenii moldoveni la CEDO.

Mariana Galben, IPN

Sursa: ipn.md

MOLDOVA, ARĂTATĂ CU DEGETUL PENTRU VIOLENȚĂ ÎN FAMILIE

Părinții sau buneii își omoară copii și nepoții. Soții curmă viețile soțiilor sau invers. Tragediile de săptămâna trecută au făcut să încremenească o țară întreagă. Experții în domeniul drepturilor omului sună alarma și spun că cea mai mare vină o poartă autoritățile – acestea nu oferă suficientă protecție victimelor violenței domestice.

Cazul recent când un bărbat din satul Vâlcele din raionul Cantemir, care, în urma unei neînțelegeri dintre el și soția sa, și-a omorât cu cruzime cei trei copiii a zdruncinat

Moldova. Micuții aveau vârste cuprinse între 1 și 6 ani și au murit în urma multiplelor plăgi de cuțit în regiunea gâtului. După cele întâmplate, bărbatul ar fi încercat să se sinucidă, dar a fost salvat.

Cu câteva zile în urmă, un alt caz a pus pe gânduri pe mai multă lume. Este vorba de tragedia din satul Vadul-Rașcov din Șoldănești, acolo unde un băiețel de numai șapte ani ar fost omorât cu brutalitate de tatăl său, mama acestuia fiind la muncă.

Un alt caz, aceeași cruzime

Un alt omor în familie a fost înregistrat recent în localitatea Nimereuca, raionul Soroca, unde un tânăr de 22 ani și-ar fi omorât socrul, lovindu-l mortal cu un obiect ascuțit.

Date alarmante. Anul trecut în țara noastră au fost omorâte în bătaie 36 de persoane, acestea fiind victime ale violenței în familie. Experții în drepturile omului critică autoritățile că nu oferă protecție victimelor violenței domestice, în mare parte acestea fiind femei și copii.

În prezent, Republica Moldova este în atenția Comitetului pentru eliminarea discriminării față de femei (entitate în cadrul Organizației națiunilor Unite). Asta deoarece autoritățile nu reușesc să ofere destulă protecție cetățenilor.

Statul, complice la omor

În anul 2014, Vera Crețu, o femeie din orașul Chișinău a fost omorâtă în bătaie de soțul său. Cazul a intrat în vizorul juriștilor Asociația Promo-LEX. Dumitru Sliusarenco, avocat Promo-LEX și reprezentant al victimei susține că doamna era bătută ani la rând, aceasta de fiecare dată cerând ajutorul oamenilor legii. „Protecția” pe care i-a oferit statul victimei a fost luarea la evidență a soțului. Evidența era doar pe hârtie, căci bătăile nu au conținut, ultimele lovituri

cu toporul fiind fatale pentru femeie. La sfârșitul anului 2014, agresorul a fost condamnat de către Judecătoria Centru din municipiul Chișinău la opt ani de închisoare, sentință menținută și de Curtea de Apel Chișinău. Decizia instanței de apel însă nu este definitivă, cauza urmând a fi examinată și de magistrații de la Curtea Supremă de Justiție.

Dumitru Sliusarenco spune că acest caz este diferit de alte cazuri de violență în familie, pentru că, scoate în evidență lipsa unui mecanism eficient de prevenire și protecție a victimelor la fazele inițiale ale conflictelor. „Statul se dovedește a fi incapabil de a interveni în situațiile de conflicte violente în familie și a preveni degradarea acestora, consecințele fiind de multe ori tragice. Cazul va fi prezentat în premieră pentru Republica Moldova de către o organizație pentru apărarea drepturilor omului în numele și interesele victimei decedate, ceea ce ar putea crea o practică pozitivă în procesul de examinare a încălcărilor drepturilor omului la comitetele ONU”, menționează avocatul.

Cazul doamnei Crețu este al doilea de acest fel discutat la nivel internațional de către Comitet. În anul 2012, o altă victimă a violenței în familie din Moldova s-a adresat la Comitet, invocând complicitatea statului la maltratarea sa și discriminarea ei în bază de gen în a beneficia de protecția legii.

Avocat: „Avem probleme cu prevenirea, investigarea și asigurarea protecției victimelor...”

Dumitru Sliusarenco a precizat pentru Report.md că vor mai fi discutate asemenea cazuri la nivel internațional atât timp cât autoritățile statului rămân indiferente la cazuri de violență în familie, de cele mai multe ori lăsând victime alături de agresor. „Problemele de bază în cazurile de violență în familie sunt la capitolul prevenire, investigare și asigurarea protecției victimelor. În ceea ce privește prevenirea, autoritățile reacționează în majoritatea cazurilor abia când

sunt semne evidente de leziuni corporale sau chiar mai grav, decese. La fazele inițiale ale conflictului, autoritățile nu sunt capabile să reacționeze și să prevină escaladarea conflictului”, precizează avocatul.

Dumitru Sliusarenco spune, însă, că aceste cazuri de violență în familie sunt calificate de cele mai multe ori ca acte de huliganism sau injurie și, de obicei, sunt investigate doar violența fizică.

Ordonanță „fără protecție”

Deși în anul 2008, Republica Moldova a reglementat violența în familie, adoptând [Legea cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie](#), document prin care este introdusă ordonanța de protecție – un instrument care are menirea să protejeze victima, situația nu s-a îmbunătățit. Legea îi interzice agresorului să se apropie de victime pe o perioadă determinată. „Ceea ce ține de protecția victimei, aici este una din cele mai grave probleme, pentru că autoritățile nu au un mecanism eficient de implementare a ordonanței de protecție și chiar dacă aceasta se eliberează de judecător, este greu de aplicat. Pe de altă parte victimei foarte rar i se asigură un loc într-un centru de plasament, nemaivorbind de consiliere psihologică și asistență materială”, conchide Dumitru Sliusarenco.

Femeile și copiii, supuse cel mai des violenței domestice

[Datele](#) Inspectoratului General de Poliție (IGP) arată că femeile și copiii sunt, de cele mai multe ori, victime ale violenței în familie. Anul trecut, 90 la sută din victimele violenței domestice erau femei și copii.

Organizațiile neguvernamentale și instituțiile statului responsabile de apărarea drepturilor omului sunt îngrijorate de numărul mare de victime ale violenței în familie înregistrat în ultimii ani, recomandând guvernanților să întreprindă măsuri urgente de contracarare a acestui fenomen.

Oficiul avocatului poporului cere autorităților să adapteze legislația națională la cadrul legislativ internațional. „Datele oficiale arată creșterea numărului cazurilor de violență în familie (6 569 cazuri în anul 2012 față de 9 203 cazuri în 2015) și ineficiența intervenției autorităților în protecția victimelor. Este necesară perfecționarea în continuare a cadrului normativ existent; ratificarea Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice; sporirea gradului de informare și educare a populației prin campanii informaționale permanente”, se arată în [Raportul Evaluării Periodice Universale](#) (EPU) a situației drepturilor omului în Republica Moldova.

Atitudine discriminatorie față de femei

Și Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității menționează în Raportul EPU elaborat de această instituție că, deși cadrul legal prevede măsuri de protecție pentru victimele violenței domestice și sancțiuni pentru agresor (pentru comiterea actelor de violență), de cele mai multe ori femeile-victime nu au acces la remediile legale respective. „Din cauza persistenței stereotipurilor și ideilor preconcepute referitoare la rolul femeilor în familie, autoritățile nu apreciază seriozitatea problemei violenței domestice și nu reacționează prompt atunci când primesc plângeri de la victime. Consiliul se arată îngrijorat de persistența acestei atitudini discriminatorii față de femei, care are drept consecință omisiunea de a investiga eficient cazurile de violență domestică și asigurarea protecției egale din partea legii”, se menționează în raportul citat.

Restanțe

În luna noiembrie curent, Republica Moldova va raporta în fața Organizației Națiunilor Unite despre situația drepturilor omului din țara noastră. În anul 2012, autoritățile și-au asumat angajamentul de a asigura respectarea drepturilor

femeilor și copiilor, inclusiv ale victimelor violenței în familie. La patru ani de la asumarea acelor angajamente, nu s-a făcut aproape nimic. Aleșii au reușit doar să adopte în primă lectură un proiect de lege pentru modificarea a 13 acte legislative în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie. Atât!

Amendamentele prevăd pedepse penale mai dure pentru cei care au comis acte de violență în familie. Agresorul care va comite acte de violență față de un membru al familiei riscă până la trei ani de detenție (acum această acțiune se pedepsește cu doi ani de închisoare). Proiectul de lege mai stabilește că sancțiunea pentru aceeași acțiune săvârșită asupra a doi sau mai mulți membri ai familiei, va fi majorată de la cinci până la șase ani privațiune de libertate. Însă în situații mai grave, atunci când agresorul a omorât victima, acesta va fi încarcerat pe o perioadă de la opt până la 15 ani, față de 5-15 ani cât este prevăzut în actuala legislație penală.

Evaluarea Periodică Universală (EPU) este un proces unic ce implică revizuirea situației drepturilor omului în toate statele membre ONU. EPU este un proces condus de către stat, sub auspiciul Consiliului pentru Drepturile Omului, care oferă fiecărui stat oportunitatea de a declara acțiunile întreprinse pentru îmbunătățirea situației în materie de drepturile omului în țara vizată și pentru a îndeplini obligațiile ce țin de domeniul drepturilor omului.

Sursa: report.md

Penitenciarele din regiunea

transnistreană – milioane din bugetul public pentru condiții degradante

Penitenciarele din regiunea transnistreană scurg din bugetul public de la Chișinău milioane de lei anual. Deși cu acești bani ar putea fi asigurate condiții mai bune pentru deținuți, în prezent acestea rămân aspre și nu au fost îmbunătățite, în pofida recomandărilor experților europeni. În același timp, administrația regiunii motivează lipsa acțiunilor pe acest segment tocmai prin lipsa mijloacelor financiare. De partea cealaltă, în locurile de detenție din stânga Nistrului ajung preponderent oamenii incozivi, condamnați pentru... extremism, trădare de patrie și spionaj. În închisoare sunt torturați, iar dacă protestează, sunt bătuți cu bestialitate.

În orașul Bender sunt două penitenciare administrate de autoritățile de la Chișinău. Unele voci din administrația centrală le prezintă drept un exemplu de rezistență în zona de securitate cu statut politic incert. Datele statistice arată că întreținerea celor 182 de deținuți costă Republica Moldova circa 20 de milioane de lei anual. Cu aceeași sumă de bani, într-un alt penitenciar din țară sunt întreținute de cinci ori mai multe persoane.

Mai mulți paznici decât deținuți

În Penitenciarul nr.8 de la Bender, o instituție de tip semiînchis, numărul de angajați depășește cu mult cel al deținuților. În timp ce multe alte instituții de detenție sunt suprapopulate sau la limită, aici trei din patru paturi pentru deținuți au fost libere în ultimii ani. La începutul lunii iulie 2014, în penitenciar se dețineau 69 de persoane, ceea ce nu reprezintă nici măcar o pătrime din capacitatea totală a instituției de detenție, de 315 deținuți. Totodată, în aceeași

perioadă, la penitenciarul vizat erau achitate salariile a 93 de angajați. „Pe timpul când noi am activat, întreținerea acestor penitenciare nu era atât de costisitoare ca în prezent și numărul deținuților era mai mare. Din 2010 autoritățile publice locale și autoritățile de peste Nistru au început să ne pună anumite obstacole. Din aceste considerente, a început să scadă numărul deținuților. Nu puteam să-i transportăm liber în Bender. Mai mult ca atât, au început să ne fie create probleme. Penitenciarul Nr.8 a fost complet deconectat de la energia electrică. (...) Noi sperăm că vom putea să readucem acele penitenciare, avem nevoie de ele”, ne-a relatat Vitalie Bocancea, fost director adjunct al Departamentului Instituțiilor Penitenciare (DIP).

Funcționarul recunoaște că sistemul de pază în penitenciarele din Republica Moldova este depășit. Chiar dacă, în aceste circumstanțe, statul suportă cheltuieli nejustificate, nimeni nu și-a propus să schimbe starea de lucruri. „Paza în penitenciarele din RM se face de către gardieni, cu arme. Cred că această pază este depășită. O soluție ar fi niște edificii care să nu poată fi trecute de deținuți. Dar pentru a fi create asemenea condiții sunt necesare sume enorme de bani, pe care noi nu le avem. Încă de atunci am limitat la maxim personalul acestor instituții, dar nu poți să reduci la nesfârșit”, spune Bocancea.

Datele DIP arată că în 2014, numai pentru Penitenciarul nr.8, cheltuielile efective au constituit aproape 11 milioane de lei, dintre care doar 350 mii lei au fost alocați pentru alimentație, iar alți peste 33 mii lei – pentru medicamente.

Întreținerea unui deținut, de cinci ori mai scumpă

Pentru întreținerea zilnică a unui deținut sunt alocați în medie 125 de lei, cifră ce nu include sumele investițiilor capitale. Din acești bani, cea mai mare parte, circa 72,5 lei sunt alocați pentru salarizarea angajaților sistemului penitenciar. Alți circa 12 lei revin pentru alimentația

deținuților, 2,38 lei – pentru serviciile medicale și produse farmaceutice, iar circa 38 lei sunt cheltuiți pentru alte necesități, precum energia electrică, termică, apă ș.a.

Totodată, discrepanța dintre cheltuielile pentru un deținut între diferite penitenciare este foarte mare. În timp ce la Penitenciarul nr.15 din Cricova pentru întreținerea unui deținut se cheltuie zilnic 64,27 lei, penitenciarele din Bender suportă în acest sens cheltuieli de aproape cinci ori mai mari. În particular, întreținerea unui deținut la Penitenciarul nr.8 costă 316,85 lei.

Potrivit datelor oferite de DIP, 97 la sută din toți banii alocați pentru întreținerea deținuților sunt acoperiți din bugetul public național, alte 3 procente revenind ajutoarelor umanitare și mijloacelor speciale.

„Mai mult de jumătate din tot combustibilul DIP este cheltuit pentru a obține lumina electrică”

Alt penitenciar din Bender, aceeași situație. La începutul lunii iulie 2014, Penitenciarul nr.12-Bender, cu o capacitate de 255 de persoane, avea 83 de angajați și 112 de persoane deținute. În același an, penitenciarului i-au fost alocați zilnic 326,25 lei pentru întreținerea unui deținut, de trei ori mai mult decât media pe țară.

„Administrația de la Tiraspol restricționează accesul pentru persoane și pentru servicii la aceste penitenciare. Din această cauză, penitenciarele nu au electricitate, nu au acces la alte servicii, sunt limitați în acces prestatorii din RM și aceasta duce deseori la situații de problemă. Practic, întreținerea acestor penitenciare este destul de scumpă. Spre exemplu, mai mult de jumătate din tot combustibilul pe care-l gestionează DIP este destinat acestor penitenciare, pentru că ei nu au energie electrică și sunt nevoiți să o producă singuri, prin stații diesel de energie electrică. Astfel este asigurată energia electrică cel puțin pe o anumită perioadă a

zilei”, susține Vadim Vieru, expert în cadrul Promo-LEX.

În 2014, cheltuielile efective pentru întreținerea instituției au constituit 9.839.660 de lei, dintre care doar 515.871 de lei au revenit alimentației, 36.532 de lei fiind cheltuiți pentru medicamente.

Reintegrarea prin muncă, un deziderat eșuat

Experții confirmă că, muncind, deținuții ușurează considerabil presiunea financiară a sistemului penitenciar asupra bugetului de stat. În realitate, puțini dintre cei care ajung la închisoare au posibilitatea să muncească. „Angajarea în câmpul muncii a deținuților este destul de precară, deoarece întreprinderile de stat pe lângă DIP nu au posibilitatea să ofere mai multe locuri de muncă. (...) Au fost timpuri când veneau agenții economici în sistemul penitenciar și deținuții activau la ei. Dar, după cum cunosc, la moment situația aceasta este mai precară, probabil din considerente economice în care se află aceștia”, ne-a declarat Vitalie Bocancea, fost director adjunct al DIP. În particular, la Penitenciarul Bender deținuții, în număr limitat, pot alege doar între a lucra la cantină sau la cazangerie. Pe parcursul anului 2014, în Penitenciarul nr.8 au fost încadrate la muncă gospodărească 23 de persoane. În penitenciarul nr.12, pe parcursul aceleiași perioade, au fost încadrate în muncă gospodărească doar 22 de persoane.

„Este o problemă politică”

Costurile extrem de ridicate de întreținere a penitenciarelor fac experții să aibă opinii diferite în ceea ce privește necesitatea menținerii acestora.

„Cred că este o problemă politică faptul că noi, totuși, păstrăm aceste penitenciare. Sper că ar putea exista o înțelegere prin care să ne întoarcem la acel tratat semnat în 1992, care ne era mult mai avantajos. Dar aceasta este o chestiune care nu ține de sistemul penitenciar”, consideră

Bocancea. La rândul lui, juristul Vadim Vieru consideră că penitenciarele din regiune sunt păstrate mai degrabă din considerente politice și strategice. „Din punct de vedere economic, nu este firesc ca într-un penitenciar să fie numărul de angajați egal cu numărul de deținuți. Cu atât mai mult nu este firesc să fie mai mulți angajați decât deținuți. Aceasta nu se justifică economic. Chiar și așa, până la urmă, trebuie să conștientizăm că penitenciarele sunt obiecte strategice. Cheltuielile sunt disproporționate și păstrarea lor se justifică, probabil, doar ținând cont de situația de acolo”, consideră Vadim Vieru, jurist Promo-LEX.

Tortura în locurile de detenție – la ea acasă

Tortura și relele tratamente în unele locuri de detenție din stânga Nistrului sunt la ordinea zilei. În [raportul Promo-LEX](#) privind Respectarea drepturilor omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova pentru anul 2015 experții subliniau că tortura nu este incriminată, deci nu există vreun mecanism de investigare a acesteia. Totuși, din 2014, procurorii și ombudsmanul local pot ridica plângeri de la victime, însă rolul acestor instituții în prevenirea abuzurilor este limitat, iar persoanele care reclamă faptele de abuz sau tortură sunt ulterior persecutate. În cei trei ani de la înființarea instituției ombudsmanului local, nu a fost inițiată nicio cauză penală pe faptul „constrângerii de a depune declarații prin aplicarea violenței, înjosirii sau torturii”.

Un astfel de caz de tortură și rele tratamente a fost raportat pe [Harta Corupției de pe site-ul Anticoruptie.md](#) de mama lui Aleksandr Lipovcenko, un tânăr ucrainean originar din Dnestrovsk, arestat la 7 iulie 2015 de reprezentanții KGB-ului pentru pretinse acțiuni extremiste.

Totul a început în 2014, când Aleksandr s-a mutat la Tiraspol pentru a-și găsi un loc de muncă. A închiriat temporar o cameră într-un cămin, de la Zinaida Vilko, iar pentru că

tânăra are gradul II de invaliditate și se mișcă greu, Alexandru o vizita și o ajuta cu treburile casnice, lucru care nu ar fi fost pe placul vecinilor de cămin ai Zinaidei. „Unul dintre ei este ofițer și împreună cu alți colegi i-au fabricat un dosar în baza unor cereri false, au întocmit un proces-verbal fals și i-au întocmit dosar administrativ. În timp ce era cercetat, l-au ținut într-un subsol în care mirosea urât. Mi-a spus că atunci când i-au dat drumul din acel izolator toată lumea îl ocolea, pentru că duhnea de la el”, povestește mama lui Aleksandr, Ecaterina Lipovcenko. Ulterior, tânărul a încercat să-și facă dreptate, iar așa-numita Curte Supremă de la Tiraspol i-a dat câștig de cauză și a recunoscut că dosarul a fost fabricat. Milițienii au fost muștrați de către superiorii lor, iar Aleksandr a scris pe un site de socializare că a reușit să le demonstreze vinovăția. Acest gest urma „să-i semneze sentința”, pentru că preținșii oameni ai legii au decis să se răzbune.

Răzbunarea milițienilor

„Chiar dacă au fost recunoscuți vinovați de fabricarea unui dosar, ei și-au păstrat locurile de muncă și au continuat să-și bată joc de fiul meu și să-i creeze condiții de viață insuportabile”, susține mama lui Aleksandr. „Fiul meu s-a mutat cu Zinaida, iar la scurt timp, ea a rămas însărcinată. Presupun că milițienii și-au dat seama că fiul meu va rămâne aici pentru mult timp și au speriat-o pe Zinaida că-l vor pune după gratii, i-au zis că Aleksandr este bolnav psihic. Au impus-o să facă avort în luna a șasea de sarcină”, spune Ecaterina Lipovcenko cu ochii în lacrimi.

Arestul și greva foamei în Izolatorul nr. 3 de la Tiraspol

La 9 iulie 2015 instanța de la Tiraspol a decis plasarea lui Aleksandr Lipovcenko în arest preventiv, fără a indica perioada de arest. Oamenii legii au efectuat percheziții la domiciliul familiei Lipovcenko din orașul Dnestrovsk. „Căutau drapele moldovenești, ucrainene, arme. Avocatul Alexandru

Hadji mi-a zis că pe fiul meu îl vor închide pe cinci ani pentru extremism. Eu știu că fiul meu nu are nicio legătură cu chestiile astea”, spune Ecaterina Lipovcenko. Tot atunci, Aleksandr a declarat greva foamei în semn de protest față de acțiunile abuzive ale organelor de forță. Ulterior bărbatul a fost învinuit de extremism pentru că ar fi scris pe o rețea de socializare că lupta cu organele de drept din regiunea transnistreană poate fi efectuată doar prin introducerea forțelor NATO. Mama sa susține că el a scris această postare încă în martie 2015 și ar fi șters-o peste două ore. Reținerea și punerea sub învinuire a avut loc însă abia în iulie.

„Inițial, l-au impus să semneze că-și recunoaște vina, adică a depus mărturii false împotriva sa. L-au amenințat că dacă nu semnează îl vor plasa în izolator cu homosexuali. El a fost nevoit să semneze”, susține mama lui Lipovcenko. El a fost plasat în Izolatorul nr. 3 de la Tiraspol, într-o celulă cu persoane cu recidivă. Potrivit mamei sale, acolo tânărul a fost supus la umilințe din partea colegilor de celulă. Greva foamei a ținut-o până la 28 septembrie 2015. În octombrie 2015 dosarul său a fost trimis în judecată. În această perioadă, Alexandru a slăbit cu circa 30 kg. „Îi ies toate oasele. El suferă de Hepatita C și tromboflebită”, spune mama îndurerată.

Torturat, dar „în afara pericolului”

La 12 ianuarie curent Aleksandr a fost strămutat în altă celulă a aceluiași izolator, unde, la fel este deținut în condiții inumane, cu alți nouă deținuți, care fumează, iar fumul de țigară îi afectează starea sănătății. La 7, 8 și 14 aprilie curent, Aleksandr a fost bătut cu pumnii și picioarele în regiunea rinichilor de gardienii Izolatorului nr. 3. Tot ei l-au aruncat în carceră pentru refuzul de a se alimenta. În carceră, bărbatul a fost nevoit să doarmă pe beton, fapt pentru care s-a îmbolnăvit de pneumonie, spune mama bărbatului. La întrevvedere din 14 aprilie 2016 mama l-a observat extenuat, avea pete galbene pe corp și abia mișca picioarele. Medicii din închisoare dau asigurări că starea

sănătății lui este în afara pericolului, precum că este supravegheat permanent și că-i sunt administrate preparate medicale. În același timp, aceștia refuză ca bărbatului să îi fie acordată oricare gen de asistență medicală din afara închisorii.

Monitorizarea externă și sentința

Mama lui Lipovcenko a depus și o petiție la Biroul de reintegrare de la Chișinău. Responsabilii de acolo au informat-o că petiția a fost expediată în adresa negociatorilor de la Tiraspol și Misiunii OSCE în Moldova. De asemenea, reprezentanți ai Ambasadei Ucrainei au efectuat o vizită în Izolator, unde au discutat cu Aleksandr despre acuzațiile care i se aduc și au dat asigurări că se vor implica în procesul de monitorizare. În paralel cu miliția transnistreană, Inspectoratul de poliție din Bender, aflat sub jurisdicția autorităților de la Chișinău, a inițiat, încă în vara lui 2015, o cauză penală pe faptul privațiunii ilegale de libertate a lui Aleksandr Lipovcenko. Contactat de noi, polițistul care instrumentează acest dosar a refuzat să ofere careva informații despre cum decurge acesta.

La 28 martie curent instanța de la Tiraspol l-a găsit vinovat pe Aleksandr Lipovcenko și l-a condamnat la trei ani și jumătate de închisoare. „Aleksandr a fost condamnat pentru mențiunea făcută într-un caiet vechi *„în Transnistria se poate de făcut ordine doar dacă vor fi introduse forțele ONU”*. Sentința a fost emisă în lipsa lui, pentru că în opinia judecătorului *„prea mult vorbea”*. Astfel i s-au încălcat grav dreptul la apărare, acces la justiție”, spune Alexandru Zubco, jurist Promo-lex, Asociația la care s-a adresat Ecaterina Lipovcenko, mama lui Aleksandr, încă la sfârșitul anului trecut.

„În 2015 în penitenciarele din regiune erau deținute peste 2.200 de persoane. Susțin că toate aceste persoane sunt victime, cel puțin ale torturii din cauza relelor tratamente

la care sunt supuse în perioada de detenție. Din păcate, careva mecanisme eficiente de rehabilitare a victimelor relelor tratamente nu există nici la nivel local, nici republican. Sunt ai nimănui. Se descurcă singuri cum reușesc. Noi mizăm pe mecanismul Curții Europene pentru Drepturile Omului, care poate condamna inacțiunile Guvernului R. Moldova și al Federației Ruse în eradicarea fenomenului torturii în regiunea de est”, susține Alexandru Zubco, jurist Promo-lex.

Condițiile în locurile de detenție – inumane

Aleksandr Lipovcenko este deținut într-o celulă de 6/4 metri pătrați, cu alți opt deținuți, care fumează. Aceștia sunt scoși doar o oră pe zi la plimbare. Baie poate face o dată pe săptămână. În aceste condiții se află deja de mai bine de nouă luni. În condiții similare își așteaptă sentințele sute de deținuți, privarea de libertate fiind una dintre cele mai frecvente măsuri preventive aplicate de judecătorii din regiune. Condițiile în locurile de detenție din regiunea transnistreană rămân aspre și nu au fost îmbunătățite, în pofida recomandărilor [Expertului ONU Th. Hammarberg](#), se arată în raportul Promo-LEX privind Respectarea drepturilor omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova pentru anul 2015. Autoritățile regiunii nerecunoscute își justifică inacțiunile prin lipsa mijloacelor financiare.

În [raportul ombudsmanului local Vassily Kalko](#), publicat în 2015, deținuții din izolatoarele și penitenciarele din regiunea transnistreană se arătau nemulțumiți de durata excesivă a arestului, nu erau de acord cu sentința aplicată, neacordarea asistenței medicale, precum și cu condițiile proaste de detenție. De asemenea, ombudsmanul s-a arătat îngrijorat de starea sănătății deținuților, raportând 144 persoane infectate cu HIV/SIDA. În același timp, ombudsmanul local subliniază că în 2015 au decedat 15 deținuți (13 din cauza maladiilor și doi – din cauza suicidului).

Experții Promo-lex subliniază în raportul lor că persoanele

aflăte în arest sunt deținute în condiții inumane – spații mici, prost iluminate, încăperi reci din beton, în care nu există ventilație și aerisire, dar și veceuri.

Acces interzis pentru presă

Pentru jurnaliști, accesul în incinta Penitenciarelor din Bender este interzis. Răspunsul a venit pe adresa redacției după aproximativ două luni de comunicare parcă interminabilă cu instituțiile publice de resort.

Prima solicitare de a ni se autoriza accesul a fost făcută pe adresa Departamentului Instituțiilor Penitenciare, așa cum am procedat în repetate rânduri în cazuri similare. Chiar dacă inițial ni s-a spus că permisiunea pentru a intra în instituțiile de detenție din Bender depinde de directorul DIP, într-un răspuns primit ulterior de la serviciul de presă al DIP se preciza că ar trebui să trimitem o solicitare la Comisia Unificată de Control. Motivul invocat a fost acela că vizita noastră, ca și jurnaliști, ar putea tensiona relațiile autorităților de pe cele două maluri ale Nistrului.

În aceste condiții, o solicitare de a ne fi permis accesul a fost trimisă în adresa viceministrului pentru Reintegrare din acea perioadă, Victor Osipov. După o altă perioadă de așteptare, reprezentanții Biroului pentru Reintegrare ne-au comunicat telefonic că au trimis solicitări în acest sens Inspectoratului de Poliție din Bender, iarăși Departamentului Instituțiilor Penitenciare, dar și altor reprezentanți ai statului, astfel că „va mai dura” până când vom primi un răspuns final.

În mod oarecum surprinzător, răspunsul final a venit de la DIP. Era vorba despre un refuz, „din motive ce țin de securitate”, pentru jurnaliștii care au solicitat să viziteze Penitenciarele nr.8 și nr.12 din Bender.

Investigația este realizată în cadrul Proiectului „Shining a Light on Corruption in Moldova” desfășurat de Centrul de

Investigații Jurnalistice și Freedom House, cu sprijinul financiar al Ministerului de Externe al Regatului Norvegiei

Sursa: anticoruptie.md

Ion Manole, Promo-Lex: "Regimul de la Tiraspol nu este responsabilizat pentru abuzurile sale" (interviu)

Directorul Asociației Promo-Lex, care a fost interzisă în Transnistria și care a obținut o condamnare a Rusiei la CEDO pentru încălcarea dreptului la educație în regiunea separatistă, atrage atenția că nicio instituție internațională nu dă prioritate respectării drepturilor omului în această regiune.

Regimul de la Tiraspol face ce vrea cu oamenii din regiune. Aceștia nu se pot apăra împotriva abuzurilor în justiție. Școlile românești sunt în continuare ținute ostatece, iar țăranilor le sunt confiscate proprietățile. Totuși, autoritățile moldovene nu doresc să ridice aspecte legate de drepturile omului în formatul 5+2 și nici problema confiscării proprietăților, mulțumindu-se să plătească compensații oamenilor care nu pot dispune de bunurile lor în Transnistria. Ion Manole, directorul executiv al Promo-Lex, a vorbit pe larg despre încălcările drepturilor omului din stânga Nistrului, într-un interviu acordat Epoch Times la Chișinău.

Epoch Times: De ce a fost interzisă activitatea Promo-Lex în Transnistria?

Această interdicție o avem din aprilie 2015, de un an și ceva. Am deranjat prin prezența noastră, prin activitățile noastre pe care le desfășurăm cu locuitorii acestei regiuni din 2004.

Am încercat să ajutăm ONG-urile locale să se dezvolte, să se consolideze și să-și poată promova drepturile și să le apere. Regimului nu i-a plăcut acest lucru. Unor astfel de regimuri nu le plac decât acțiunile cu caracter social și umanitar, menite să le mai rezolve anumite probleme pe care le au la nivel local. În schimb, drepturile omului și democrația sunt considerate de regimuri precum cel de la Tiraspol periculoase pentru stabilitatea și stabilitatea lor.

Când au avut loc evenimentele din Ucraina, toate tunurile propagandei erau puse pe societatea civilă sub pretextul că ar pregăti o destabilizare a Transnistriei. Ei consideră că democrația și drepturile omului sunt subiecte politice, de care au voie să se atingă doar cei care au preluat controlul asupra acestui teritoriu.

Cum sunt asupriți românii din Transnistria? Care au fost liniile de acțiune ale regimului de la Tiraspol împotriva școlilor de limbă română?

Nu doar etnicii români au probleme legate de încălcarea drepturilor omului. Toată populația, indiferent de etnie și de limba vorbită, suferă din cauza acestui regim. Mecanismele adecvate de apărare a drepturilor omului lipsesc cu desăvârșire.

Referitor la cazul școlilor, din 2012 avem o decizie definitivă a CEDO (care obligă Rusia să plătească daune pentru încălcarea dreptului la educație al copiilor din școlile de limbă română din Transnistria n.r). Rusia a fost recunoscută responsabilă pentru încălcarea acestor drepturi și s-a recunoscut din nou că ea deține controlul de facto asupra regiunii transnistrene. Susținerea acordată de Moscova Transnistriei din punct de vedere militar, economic, social, financiar este necondiționată. Rusia a spus din start că decizia CEDO este motivată politic, că nu este de acord și nu va recunoaște o astfel de hotărâre. Evident că se opune executării ei. Rusia ignoră cu desăvârșire normele dreptului

internațional și în alte zone.

Ați mai avut recent un caz referitor la Rusia. Despre ce a fost vorba?

Avem o altă decizie CEDO în care iarăși Federația Rusă a fost recunoscută responsabilă pentru încălcarea drepturilor omului în această regiune. Este vorba despre cazul Mozer contra R.Moldova și a Federației Ruse, un etnic german care a fost închis și deținut în regiunea transnistreană în condiții inumane, fără acces la serviciile medicale elementare și căruia i-au fost puse astfel în pericol sănătatea și viața.

Încălțările drepturilor omului există oriunde, inclusiv în cele mai democratice țări ale UE, însă un element foarte important este dreptul persoanei, atunci când este abuzată, de a se apăra prin folosirea instrumentelor juridice eficiente. Regimurile precum cel de la Tiraspol care dețin controlul asupra unor regiuni și a vieții unor oameni sunt practic în afara oricăror norme. Ei taie și spânzură și decid soarta oamenilor fără a fi responsabilizați pentru abuzurile și acțiunile ilegale pe care le săvârșesc. În țările civilizate, democratice, în schimb există elemente de control, de monitorizare și de responsabilizare. În regimurile din zone de conflict în care acestea nu există, oamenii devin victime și li se ia și proprietatea.

Ce reacții au partenerii externi ai R.Moldova – OSCE, UE, și chiar guvernul de la Chișinău la încălțările drepturilor omului din Transnistria?

Din păcate aspectele care țin de drepturile omului în raport cu regiunea transnistreană sunt ignorate la momentul de față. Nu avem nicio instituție internațională care ar da prioritate aspectelor drepturilor omului în această regiune. În cadrul misiunii OSCE din R.Moldova există un departament, o persoană responsabilă de drepturile omului în regiune, dar activitățile lor nu au un rezultat. În ultimii 23 de ani de când e prezentă

misiunea OSCE, situația drepturilor omului nu s-a schimbat. Problema rămâne, în ciuda deciziilor CEDO, doar că nimeni nu atinge aceste instituții pentru că sunt probabil înțelegeri la nivel politic de tipul noi vă permitem să faceți comerț cu UE și în schimb voi nu atingeți școlile. Nina Ștanski a declarat însă recent că școlile românești din Transnistria reprezintă o problemă și trebuie închise sau preluate sub controlul regimului de la Tiraspol. Deci, școlile vor rămâne ostatici și vor fi folosite și atacate ori de câte ori politicienii transnistreni sau ruși vor avea nevoie de asta.

Pământurile au fost sechestrate și preluate, iar la momentul de față sunt transmise unor agenți economici din regiune pentru a fi prelucrate. Sunt lipsiți de dreptul la proprietate mi de oameni. Chișinăul oferă anumite compensații acestor familii.

Din păcate Chișinăul nu are nicio strategie și niciun plan de acțiune privind situația din stânga Nistrului. Toată lumea este satisfăcută de acest dialog politic. Noi credem însă că acest dialog trebuie să fie consistent, să aibă rezultate și anumiți indicatori care să fie obținuți într-un anumit termen. Probabil este o condiție a Tiraspolului/Moscovei ca aspectele drepturilor omului să nu fie atinse, dacă doresc să-i aibă pe reprezentanții Tiraspolului la masa de negociere. Iar negocierile fără acestea nu au niciun rost, niciun rezultat pentru oameni. Unicul aspect pozitiv este pacea, dar pacea fără drepturile omului nu este pace.

Au existat cazuri în care țăranii din regiunea separatistă au suferit abuzuri, li s-au luat pământurile...

Pământurile au fost sechestrate și preluate, iar la momentul de față sunt transmise unor agenți economici din regiune pentru a fi prelucrate. Sunt lipsiți de dreptul la proprietate mi de oameni. Chișinăul oferă anumite compensații acestor familii, dar credem că nu este corect pentru că dreptul la proprietate presupune dreptul de a face uz de ea, de a o

înstrăina, de a o da în arendă, ceea ce oamenii nu pot face. Este o problemă suspendată pe care nici Chișinăul, și nici autoritățile de la Tiraspol nu doresc s-o rezolve. Oamenii se mai revoltă uneori, dar nu au ce face decât să aștepte și să se mulțumească cu plățile minime pe care le oferă Chișinăul. În plus, banii contribuabililor din R.Moldova în loc să fie folosiți în alte scopuri, se duc pe compensații pentru că cineva le-a încălcat dreptul.

Ce probleme mai întâmpină românii din Transnistria în păstrarea identității lor culturale și lingvistice?

În regiune avem o treime moldoveni/români, o treime de ucraineni și o treime de ruși, dar 80% din instituțiile de învățământ sunt în limba rusă, 10% sunt în limba moldovenească cu grafie chirilică, iar doar 1% sunt elevi care au posibilitatea să studieze în limba ucraineană. Ucrainenii sunt practic asimilați, iar același lucru se întâmplă și cu românii de acolo.

Școlile moldovenești care erau acolo până în 1989 și după, s-au transformat în mare parte în școli rusești. La momentul de față, nu sunt atacuri directe și incidente ca înainte, dar problema lor n-a fost rezolvată.

Ce se va întâmpla cu Transnistria, a cărei economie se prăbușește, dat fiind că Rusia nu mai are bani? Vă așteptați la revolte populare odată ce statul nu va mai putea plăti pensii și salarii?

Nu cred că poate exista o revoltă populară pentru că în regiune au rămas foarte puțini oameni, iar aceștia sunt foarte bine controlați de serviciile secrete. În plus, regimul a avut grijă să scape de persoanele incomode. Persoanele care aveau o altă opinie decât regimul au fost identificate, persecutate, izgonite sau deținute.

Sursa: epochtimes-romania.com